

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges handelshøyskole
v/styret
Helleveien 30
5045 Bergen

Deres ref

Vår ref
12/6066-IMO

Dato
19.12.2012

Statsbudsjettet for 2013 kap. 260 - Tildelingsbrev for Norges handelshøyskole

Tildelingsbrevet for 2013 består av følgende deler:

1.	Innledning	2
2.	En sektor i utvikling	2
3.	Mål for 2013	3
4.	Andre krav og forventninger	6
5.	Budsjett 2013	10
6.	Rapportering og resultatoppfølging.....	13

1. INNLEDNING

Tildelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger, samt forutsetninger og krav som departementet utleder av dette.

Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til de statlige universitetene og høyskolene og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Tildelingsbrevet er hovedkanalen for formidling av forventninger for det aktuelle budsjettåret, og styret må derfor gjøre seg godt kjent med tildelingsbrevets innhold.

Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av året.

2. EN SEKTOR I UTVIKLING

Kunnskapssamfunnet må videreutvikles gjennom dristige mål og tydeligere prioriteringer i universitets- og høyskolesektoren. Det er behov for å heve ambisjonene og kvaliteten både på forskning og utdanning ytterligere, og universiteter og høyskoler med en tydelig profil er et viktig ledd i en slik utvikling. Ved å sette seg høye og dristige mål og å samle kreftene står landet bedre rustet til å møte de store utfordringene og framtidens kunnskapsbehov.

De store kunnskapsutfordringene er internasjonale. Det internasjonale forskningssamarbeidet er vår viktigste kanal for å hente hjem kunnskap som er frambrakt andre steder, og dermed nå de målene vi har satt oss for norsk kunnskapsutvikling. Den internasjonale konkurransen om talenter, kompetanse og ressurser blir også stadig hardere. Skal Norge hevde seg bedre internasjonalt, er det viktig å satse på institusjoner og fagmiljøer som har de beste forutsetninger for å lykkes. Norge har allerede internasjonalt ledende forskningsmiljøer, og flere bør ha ambisjoner om å ha fagmiljøer i tetsjiktet. Dette krever prioritering fra institusjonenes side. Flere av profesjonsfagene er relativt unge forskningsfag, men det bør ikke være et hinder for ambisiøse mål. For at vi skal kunne ha nasjonale sterke forskningsmiljøer i de ulike profesjonsfagene som også kan hevde seg internasjonalt, er det viktig at vi ikke sprer ressursene tynt utover. Flere av profesjonsutdanningene iverksetter store reformer og nye rammeplaner. Det er høye forventninger til resultatene av dette arbeidet. Arbeidsdeling og konsentrasjon for å sikre robuste fagmiljøer og fremme kvalitet er avgjørende for å lykkes.

En større andel av norske forskere og forskningsmiljøer bør søke forskningsmidler fra internasjonale programmer og benytte den internasjonale forskningsinfrastrukturen som bygges ut. Økt internasjonalisering vil kunne bidra til kvalitetsheving i norsk forskning, og i neste omgang også heve kvaliteten i utdanningene. Universiteter og høyskoler må ha høye ambisjoner og mål om å gi utdanning av aller høyeste kvalitet og med godt læringsutbytte. Institusjonene skal gi FoU-basert undervisning, men det betyr ikke at hele bredden av fagmiljøet som tilbyr studieprogrammet nødvendigvis bør være like sterkt på forskning.

Fra 2012 fastsatte Kunnskapsdepartementet ny målstruktur for universitets- og høyskolesektoren, noe som innebærer at statlige universiteter og høyskoler er gitt myndighet til å fastsette sine egne virksomhetsmål. Gjennom dette arbeidet blir institusjonenes profil tydeligere. Å profilere virksomheten innebærer å velge tyngdepunkt og ambisjonsnivå. Dette bør skje ved prioritering av områder og oppgaver der den enkelte institusjon har særlige fortrinn og muligheter. Profilering bør skje både innenfor utdanning og FoU, som bør ses i

sammenheng. Institusjonenes virksomhetsmål skal reflektere institusjonenes egenart, utviklingsstrategi, utfordringer og ambisjoner. Sett under ett skal målstrukturen til alle institusjonene vise at vi utvikler oss i retning av en mangfoldig universitets- og høyskolesektor. Norge har et stort mangfold av høyere utdanningsinstitusjoner rundt om i hele landet. Denne strukturen bidrar til at regionene får kvalifisert arbeidskraft på viktige områder og til regional kompetanseutvikling. Dette er et mangfold som skal opprettholdes og videreutvikles, blant annet gjennom fleksibel og desentralisert utdanning.

For å sikre velstand og verdiskaping er det avgjørende at forskningen og kompetansen tas i bruk. Derfor står samspillet mellom forsknings- og utdanningsmiljøer og brukere i nærings- og samfunnsliv høyt på dagsorden. Universiteter og høyskoler har ansvar for å bringe kunnskap til samfunnet gjennom forskning og utdanning. For å styrke institusjonene i dette arbeidet skal alle ha Råd for samarbeid med arbeidslivet. Rådet skal være en viktig arena for dialog om relevans i utdanningene og et konkret grunnlag for denne dialogen er beskrivelsene av det læringsutbyttet kandidatene skal ha. Innen utgangen av 2012 skal læringsutbytte være formulert i alle studieprogrammer. Gjennom dette rettes oppmerksomheten mot den kompetansen kandidatene skal ha.

3. MÅL FOR 2013

3.1 Om den nasjonale målstrukturen

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten som Kunnskapsdepartementet skal legge til grunn i styringen av underliggende institusjoner. Institusjonene skal legge mål- og resultatstyring, med integrert risikostyring, til grunn for planlegging og oppfølging av sin interne virksomhet.

Stortinget har vedtatt fem overordnede sektormål som aktørene i sektoren samlet skal medvirke til. I tillegg er det fastsatt nasjonale styringsparametre på områder der institusjonene skal ha særskilt oppmerksomhet. Innenfor sektormålene har regjeringen overordnede forventninger og særskilte prioriteringer. Se også Prop. 1 S (2012-2013).

I sektormålene legger departementet vekt på behovene til samfunnet og egenarten ved institusjonene. Departementet legger til grunn at sektormålene skal være langsiktige. Institusjonene skal innenfor den nasjonale målstrukturen og regjeringens forventninger og prioriteringer, fastsette egne virksomhetsmål tilpasset institusjonens egenart og utvikle egne strategier og planer for å nå målene.

3.2 Mål og styringsparametre for 2013

Nedenfor presenteres sektormål og nasjonale styringsparametre for 2013. Departementets krav til rapportering på styringsparametrene vil være tilgjengelig på DBHs nettsider.

Sektormål 1:

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

- ◆ Kvantitativ styringsparameter: *Gjennomføring på normert tid*
- ◆ Kvantitativ styringsparameter: *Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på*

doktorgradsprogram seks år tidligere

- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene.*

Sektormål 2:

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Resultatoppnåelse på forskning i forhold til institusjonens egenart*
- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Samspill mellom forskning og utdanning*

Sektormål 3:

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til internasjonal, nasjonal og regional utvikling, formidling, innovasjon og verdiskaping.

- ◆ *Kvantitativ styringsparameter: Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR*
- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv*
- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Fleksibel utdanning*

Sektormål 4:

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Langsiktig økonomisk planlegging*
- ◆ *Kvalitativ styringsparameter: Robuste fagmiljøer*
- ◆ *Kvantitativ styringsparameter: Andel kvinner i dosent- og professorstillinger*
- ◆ *Kvantitativ styringsparameter: Andel midlertidig ansatte*

Sektormål 5:

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet skal bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

- *Kvalitativ styringsparameter: Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret*
- *Kvalitativ styringsparameter: Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende bevart*

Innenfor de langsiktige sektormålene legger regjeringen i 2013 særskilt vekt på at sektoren prioriterer:

- ◆ *Økt kapasitet i høyere utdanning, særlig i profesjonsfagene*

Departementet legger til grunn at universitetene og høyskolene fyller studieplassene som er opprettet og møter regionale og nasjonale behov på områder der det er særlige behov, som innenfor lærerutdanningene, MNT-fag og helse- og sosialfagene.

- ◆ *Økt forskningsinnsats i realfag, teknologifag og profesjonsfag*
Departementet legger til grunn at institusjonene tar hensyn til behovet for styrket forskningsinnsats på disse fagområdene ved behandlingen av intern ressursallokering, og i arbeidet for å øke institusjonens eksterne finansiering.
- ◆ *Økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon*
Universitets- og høyskolesektoren skal være profilert, robust og mangfoldig. Dette forutsetter at den enkelte institusjon forsterker det faglige og administrative samarbeidet for å oppnå tydeligere arbeidsdeling og faglig konsentrasjon på områder som kan bidra til økt kvalitet og/eller effektivitet ved virksomheten.

3.3 Styrets ansvar

Styret er det øverste organet ved institusjonen. Styret har ansvar for institusjonens samlede virksomhet, jf. universitets- og høyskoleloven kapittel 9. Dette innebærer at styret blant annet har ansvar for:

- strategisk utvikling av institusjonen, herunder utarbeidelse av langsiktige strategier og prioriteringer samt institusjonens egne mål og styringsparametre.
- å kontrollere og følge opp at virksomheten drives effektiv og innenfor de rammer som følger av lov og annet regelverk eller er særskilt fastsatt av overordnet myndighet.
- oppfølging av de beslutninger, strategier og mål som er vedtatt av styret.
- etablering av systemer for risikovurdering og oppfølging av risikoområdene.

Styret har videre ansvar for rapportering av resultater og planer. Rapporterings- og planleggingskrav som følger av særlover vil vanligvis ikke være omtalt i tildelingsbrevet eller vedlegg. Eksempelvis nevnes kravene til rapportering som følger av likestillingsloven og annet regelverk.

Styret skal sørge for at departementet er informert om vesentlige hendelser og avvik så snart som mulig, samt om eventuelle tiltak styret planlegger i denne anledningen.

For øvrig viser vi til *Hovedinstruks fra Utdannings- og forskningsdepartementet om økonomiforvaltningen ved universiteter og høyskoler*.

3.4 Institusjonenes oppfølging av målstrukturen for 2013

Styrene for universitetene og høyskolene har en nøkkelrolle og et ansvar for at institusjonen bruker det handlingsrommet som ligger i den nye målstrukturen til å utforme en tydelig strategi for institusjonens arbeid fremover.

Prosessen med å utarbeide en målstruktur tilpasset den enkelte institusjonen er et omfattende og krevende arbeid. 2012 har vært en innføringsfase både for institusjonene og departementet. Departementet hadde dialog med styrene om den enkelte institusjons målstruktur våren 2012.

Departementet forventer at institusjonene nå viderefører dette arbeidet gjennom fastsettelse av egne virksomhetsmål og styringsparametre som skal gjelde for 2013.

Departementet forventer at målstrukturen synliggjør institusjonens mål og tiltak for å møte regionale og nasjonale kompetansebehov, særlig innenfor prioriterte områder som lærerutdanningene, MNT-fag og helse- og sosialfag. Den bør videre synliggjøre hvordan institusjonen vil møte behovet for økt forskningsinnsats innenfor realfag, teknologifag og profesjonsfag, samt behovet for tydeligere arbeidsdeling og faglig konsentrasjon.

I styringsdialogen i 2013 vil departementet fortsatt utfordre universitetene og høyskolene på profil, ambisjoner og prioriteringer. Samtidig vil departementet være opptatt av at virksomhetsmålene og styringsparametrene inngår i et hensiktsmessig virksomhetsstyringssystem, som gjør at institusjonene følger opp mål og prioriteringer, foretar risikovurderinger og iverksetter tiltak som gjør at målene kan nås.

Departementet forutsetter at institusjonen i *Rapport og planer (2012-2013)* sørger for å gjøre tydelig hvilke tillegg og endringer som er gjort i tidligere vedtatte mål og styringsparametre. Det forventes videre at institusjonen gir en begrunnelse for sine mål og styringsparametre med utgangspunkt i institusjonens strategier og eventuelle tilbakemeldinger fra departementet etter etatsstyringsmøtet i 2012 på dette punktet.

4. ANDRE KRAV OG FORVENTNINGER

4.1 Midlertidige tilsetninger

Regjeringen forventer at institusjonene arbeider aktivt for at andelen midlertidige tilsetninger i universitets- og høyskolesektoren reduseres. Selv om enkeltinstitusjoner har gjort store framskritt på området, og dermed synliggjort potensialet for forbedringer også for andre institusjoner som har hatt tilsvarende utgangspunkt, er sektorens resultater samlet sett ikke tilfredsstillende. Flere institusjoner har høyere midlertidighet enn det som er akseptabelt. Departementet forventer at styrene ved disse institusjonene tar et sterkere grep om dette arbeidet, og at andelen reduseres. Departementet vil følge opp dette i styringsdialogen.

4.2 Økning i antall lærlinger med 20 prosent innen utgangen av 2015

Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet inngått en ny samfunnskontrakt for å få flere læreplasser. Målet er 20 prosent flere godkjente lærekontrakter fra utgangen av 2011 til utgangen av 2015. Målet gjelder for alle sektorer i arbeidslivet samlet og for statlige virksomheter samlet. Virksomhetene skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Virksomhetene skal i *Rapport og planer (2012-2013)* rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt pr. lærefag. Det vises til Personalmelding 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet læreplasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personalthåndbok, kap. 9.10 *Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lærekandidater i staten*.

4.3 Studietilbud organisert i utlandet

Departementet har gjennomgått universiteter og høyskolars samarbeid med andre aktører om organisering og gjennomføring av studier i utlandet. Departementet registrerer at institusjonenes praksis er ulik, og at det i enkelte tilfeller fremstår uklart om gjeldende regelverk er fulgt.

Departementet forventer at institusjonene påser at relevant regelverk følges. Institusjonene har videre ansvaret for å sørge for tilfredsstillende kvalitetssikring av studietilbud som tilbys i samarbeid med andre aktører. Departementet forventer at de institusjoner som har etablert samarbeid med andre aktører om studietilbud i utlandet, gjennomgår sine avtaler og organiseringen av disse tilbudene. Departementet vil sende et eget brev til institusjonene som redegjør nærmere for departementets forventninger og rammene for slikt samarbeid.

4.4 Oppfølging av revisjon og kartlegginger i sektoren

Gode administrative tjenester ved universiteter og høyskoler støtter opp under kvaliteten i utdanning, forskning og formidling. Evalueringer viser at økonomiforvaltningen i sektoren er god og i positiv utvikling, men at det fortsatt er nødvendig med forbedringer.

Departementet ber institusjonene følge opp regelverket for offentlige anskaffelser og forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. Institusjonene må sørge for tilgjengelig og sporbar dokumentasjon av alle transaksjoner som gjelder anskaffelser, prosjekter og lønn. Departementet forventer at institusjonen avlegger regnskap til rett tid og i samsvar med rammeverket for økonomirapporteringen.

Styret har ansvar for at institusjonen har intern instruks for økonomiforvaltningen og at ansvarsforhold, rutiner og prosesser er skriftlig dokumentert i henhold til det statlige økonomiregelverket. Dokumentasjonen skal være lett tilgjengelig for Riksrevisjonen og departementet.

Institusjonene skal etablere og gjennomføre god internkontroll, jf. hovedinstruks for økonomiforvaltningen for universiteter og høyskoler:

”Styret skal fastsette interne kontrollrutiner innenfor alle systemer og rutiner som benyttes i institusjonens økonomiforvaltning. Styret skal påse at institusjonens interne kontroll er tilpasset risiko og vesentlighet og forhindrer styringssvikt, feil og mangler. Institusjonen må ha kontrollfunksjoner som dekker forvaltnings-, økonomi- og resultatkontroll.”

Institusjonene har ansvar for å følge opp håndteringen av bierverv og roller i offentlige og private virksomheter. Institusjonene må sørge for å etablere tilstrekkelige rutiner og kontroll for å forebygge eventuelle misligheter.

4.5 Eiendomsforvaltning for selvforvaltende institusjoner

Riksrevisjonen har gjennomført en undersøkelse om statens forvaltning av eiendomsmasse i universitets- og høyskolesektoren. Funn og oppfølging av undersøkelsen er presentert i Riksrevisjonens Dokument 3:4 (2012-2013). I oppfølgingen av undersøkelsen vil Kunnskapsdepartementet legge vekt på at institusjonsstyrene har tilstrekkelig informasjon om bygningsmassens tilstand og utvikling. Institusjonene må vurdere om de skal ha egne

virksomhetsmål og styringsparametre for eiendomsforvaltning. Institusjonene må videre sørge for å ha planer for verdibevarende vedlikehold, dvs. systematisk rapportering av bygningenes tilstand og langsiktige planer for vedlikehold. Departementet vil i styringsdialogen med institusjonene følge opp arbeidet med å videreutvikle styringsdata og planverk for eiendomsforvaltning.

De fleste av de selvforvaltende institusjonene har hatt internhusleieordninger i flere år. Hovedformålet med ordningen var å synliggjøre arealkostnader og effektivisering av arealbruk. Ordningen kan også benyttes som virkemiddel for å sikre midler til vedlikehold av bygningsmasse. Kunnskapsdepartementet ønsker mer informasjon om hvordan ordningen er brukt og hvilken effekt den har hatt og vil derfor ta initiativ til at ordningen blir evaluert.

4.6 Sikkerhet og beredskap

Institusjonen skal ha beredskapsplaner som skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og kriseøvelser. ROS-analysen skal følges opp med konkrete tiltak overfor hendelser som vurderes til å inneha middels og høy risiko, og dette må synliggjøres gjennom en egen oppfølgingsplan. ROS-analyser må revideres minst annet hvert år. Som et minimum skal det planlegges, gjennomføres og evalueres minst én kriseøvelse per år. Institusjonen skal følge gjeldende regelverk/retningslinjer for informasjonssikkerhet, herunder ha eller innføre et styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) bygget på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder. Styringssystemets omfang og detaljeringsgrad skal tilpasses virksomhetens risikoutsatthet, størrelse og egenart. Institusjonen skal fortsette arbeidet med oppfølgingen av 22. juli-kommisjonens anbefalinger om å styrke risikoerkjennelse, sikkerhetskultur, holdninger og lederskap m.v. knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap, samt andre av kommisjonens anbefalinger som anses relevante.

Institusjonen skal rapportere konkret på hvert enkelt krav i det ovenstående i årsrapporten for budsjettåret 2013. Departementet vil kunne ta opp spørsmål om samfunnssikkerhet og beredskap i den vanlige styringsdialogen eller ved egne tilsyn.

For å sikre ivaretagelse av informasjonssikkerheten i uh-sektoren har Kunnskapsdepartementet gitt UNINETT i mandat å opprette et sekretariat for informasjonssikkerhet. Sekretariatet skal gjennom rådgivning og konkret bistand bidra til at institusjonene følger opp de statlige kravene når det gjelder informasjonssikkerhet. Departementet vil gjennom rapporteringen følge opp at denne interne tjenesten blir tatt i bruk. Dette vil også bli fulgt opp gjennom tilsynsaktiviteten på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet.

Det vises også til punkt 1. 7 om informasjonssikkerhet i Digitaliseringsrundskrivet av 31.10.12 fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet og Kunnskapsdepartementets Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i sektoren av 31.01.11. Dokumentene finnes her:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/rundskriv/2012/digitaliseringsrundskrivet.html?id=706462>

<http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/StyringsdokumentHele.pdf>

5. BUDSJETT 2013

5.1 Overordnede prioriteringer i statsbudsjettet for 2013

Nedenfor følger en kort omtale av de viktigste satsingene i statsbudsjettet for 2013. For en mer utfyllende oversikt viser vi til Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Departementet forutsetter at institusjonene og institusjonenes styrer er kjent med hovedprioriteringene i statsbudsjettet for 2013.

Studieplasser

Det ble i budsjettene for 2006, 2009, 2011 og 2012 bevilget midler til henholdsvis 500, 4 200, 2 200 og 1 000 nye studieplasser. Til sammen gir dette om lag 3 250 flere studieplasser i 2013 og totalt 23 400 nye studieplasser i perioden 2006-2017. Det bevilges om lag 290 mill. kroner i 2013 til opptak av nye kull for disse studieplassene. Den resultatbaserte bevilgningen knyttet til utdanningsinsentivene øker med om lag 260 mill. kroner i 2013.

Bygg

For å følge opp behovet for god og effektiv infrastruktur er det bevilget om lag 940 mill. kroner til byggeprosjekter som er satt i gang i sektoren, og 147,5 mill. kroner til utstyr og inventar til byggeprosjekter ved Høgskolen i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø. I tillegg bevilges 18,5 mill. kroner i startbevilgning til rehabiliteringen av Urbygningen ved Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Studentboliger

En av de viktigste studentvelferdsoppgavene til studentsamskipnadene er å tilby studentboliger. Det er bevilget om lag 250,2 mill. kroner til bygging av om lag 1 000 nye studentboliger i 2013.

Kvalitet i utdanning og forskning

Det bevilges om lag 70 mill. kroner i 2013 for å sikre og øke kvaliteten i norsk høyere utdanning og forskning med særlig vekt på profesjonsfagene. Det innebærer blant annet styrking av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), videre oppfølging av helse- og sosialfagsutdanningene og lærerutdanningene, samt tiltak for rekruttering til realfag og for å fremme entreprenørskap i høyere utdanning.

Det opprettes tre nye sentra for fremragende utdanning. Gitt tilfredsstillende kvalitet vil det ene senteret prioriteres til helse- og sosialfagsutdanning. I 2012 ble Forskningsrådets program for praksisrettet FoU i helse- og velferdstjenestene, PraksisVEL, etablert. Programmet er en oppfølging av Meld. St. 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd. Samspill i praksis*. Tildelingen til programmet økes med 7 mill. kroner. I tillegg settes det i gang utvikling av felles innhold i de helse- og sosialfaglige utdanningene, samt kvalitetsutvikling av praksisstudiene. Universitets- og høgskolerådet vil få en koordinerende rolle i dette arbeidet.

For å styrke teknologi- og ingeniørutdanningene gis en engangsbevilgning på om lag 27 mill. kroner i 2013 til vitenskapelig utstyr for disse utdanningene.

Det bevilges om lag 85 mill. kroner til tiltak for å fremme utvikling og kvalitet innenfor kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid, maritim utdanning, forskning, formidling og likestilling.

Samarbeid

Samarbeid, klarere arbeidsdeling og faglig konsentrasjon (SAK) er nødvendig for å bidra til økt bærekraft og kvalitet i utdanning og forskning. Det blir derfor også i 2013 bevilget 50 mill. kroner til regionale og nasjonale SAK-prosesser.

Fleksibel utdanning

Felles løsninger og standarder for desentralisert og fleksibel utdanning er en del av samarbeidet i sektoren. Ny teknologi og nye læringsmetoder gjør det mulig å utvikle faglig samarbeid i nettverk, dele læringsressurser og samkjøre undervisning, særlig i små fag. *eCampus* er en femårig satsing med en totalramme på 70 mill. kroner for å legge til rette for fleksibel og desentralisert utdanning i sektoren. Det vil i perioden 2011-2013 være bevilget 28,5 mill. kroner til *eCampus*.

Internasjonalt samarbeid

Det bevilges om lag 70 mill. kroner til tiltak for å stimulere til internasjonalt samarbeid. Dette omfatter oppfølging av blant annet *Strategien for økt høyere utdanningssamarbeid med Nord-Amerika 2012-2015* og nordisk avtale om tilgang til høyere utdanning.

5.2 Budsjettvedtak kap. 260 post 50 - Norges handelshøyskole

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2013, jf. Innst. 12 S (2012-2013) og Prop. 1 S (2012-2013).

Det bevilges totalt om lag 26,452 mill. kroner over kap. 260 post 50 til universiteter og statlige høyskoler i 2013. Av denne bevilgningen er 50 mill. kroner ikke fordelt på institusjonene. Disse midlene vil bli fordelt senere. Midlene vil bli fordelt til prosesser som gir økt samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon (SAK). Dette er nødvendige virkemidler for å bidra til økt bærekraft og kvalitet i utdanning og forskning. Ved tildelingen av midlene vil departementet særlig prioritere fusjonsprosesser og SAK-prosesser som har tydelige mål, og pågående prosesser som kan vise til gode resultater for arbeidsdeling og konsentrasjon. Departementet vil etterspørre søknad om nærmere informasjon fra aktuelle SAK-konstellasjoner om resultatmål og prosesser i forbindelse med fordeling av SAK-midler.

Tabell 1 Tildeling 2013 over kap. 260	Beløp (i kr 1 000)
Sum finansiering post 50	373 633

5.2.1 Endringer i budsjetttrammen fra 2012 til 2013

Tabellen under viser endringene i budsjetttrammen fra 2012 til 2013, jf. kap. 4 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2013 for universiteter og høyskoler*, Innst. 12 S (2012-2013) og Prop. 1 S (2012-2013).

Tabell 2 Endring 2012-2013	Beløp (i kr 1 000)
Kompensasjon for pris- og lønnsjustering	11 754
Konsekvensjustering	2 567
Studieplasser RNB 2012	1 095
Andre endringer	-717
Resultatbasert uttelling utdanningsinsentiver	5 010
Resultatbasert uttelling forskningsinsentiver	-2 253

For en forklaring til de ulike endringene vises det til kap. 4.3.1 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2013 for universiteter og høyskoler*.

5.2.2 Styling av kapasitet for enkelte utdanninger

Institusjonene må i utgangspunktet selv tilpasse sine studietilbud til endringer i søkningen, men for å sikre rekrutteringen til bestemte yrkesgrupper er det fortsatt behov for å stille krav til studiekapasitet ved følgende utdanninger: ABIOK (anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie), audiograf, bioingeniør, døvetolk, ergoterapi, farmasi, fysioterapi, jordmor, medisin, odontologi, radiograf, reseptar, sykepleie, tanntekniker, tannpleie, vernepleie og psykolog profesjonsutdanning. Se *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2013 for universiteter og høyskoler* kap. 5.1.2 for aktivitetskrav for det enkelte universitet og høyskole, samt kap. 5.1.3 for måltall for kunsthøyskolene.

Departementet vil gå igjennom og revidere aktivitetskravene fra 2014 med sikte på å fastsette et system som i større grad sørger for at institusjonene utdanner de kandidater samfunnet har behov for. Departementet forutsetter at opptak til lærerutdanningene blir holdt på minst samme nivå som tidligere. Institusjonene må primært disponere eventuell ledig kapasitet på dette området til ulike grunnutdanninger for lærere eller til videreutdanning av lærere i sentrale skolefag. Dette bør foregå i samarbeid med andre lærerutdanninger i eksisterende nettverk i regionene. Departementet vil følge nøye med på rekrutteringen til og gjennomføringen av lærerutdanningen ved hver enkelt institusjon, og vurdere ytterligere tiltak dersom studieplasser til lærerutdanning ikke blir fylt opp. Departementet følger lærerutdanningsreformene tett, blant annet gjennom følgegruppen. Departementet vil vurdere institusjonenes oppfølging som del av styringsdialogen.

5.3 Kap. 281 post 01

Stortinget har gjort vedtak om bevilgninger for 2013, jf. Innst. 12 S (2012-2013) og Prop. 1 S (2012-2013). Det bevilges totalt om lag 149,45 mill. kroner over kap. 281 post 01 i 2013. Institusjonene skal i *Rapport og planer* rapportere på bruk av midler som tildeles over kap. 281, jf. rapporteringskravene for 2013. For midler på kap. 281 post 01 som ennå ikke er stilt til disposisjon for institusjonene, sender departementet supplerende tildelingsbrev i løpet av året.

5.4 Fullmakter

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene særskilte fullmakter som fornyes for ett år om gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. Fullmakter som gis for ett år om gangen, må fornyes hvert år i tildelingsbrevet. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter fremgår av **vedlegg 1**.

6. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

6.1 Rapportering om resultater for 2013 og planer for 2014

Rapporteringen fra institusjonene er viktig for å sikre innsyn i og kunnskap om utviklingen og resultatene i sektoren. Departementet benytter bl.a. den informasjonen som kommer frem, som grunnlag for den årlige tilstandsrapporten for sektoren. Rapporteringen er dessuten viktig for den enkelte institusjons egen resultatoppfølging og planlegging.

Rapport og planer er styrets overordnede vurdering av tilstanden og av ønsker om fremtidig utvikling. Det skal derfor være et strategisk dokument som gir god informasjon til departementet om institusjonens resultater, mål og planer. Dokumentet bør vise hva institusjonen har lyktes med, hva som er sentrale utfordringer og hvordan disse skal møtes.

Rapport og planer danner sammen med tilstandsrapporten for sektoren, et viktig grunnlag for departementets arbeid overfor sektoren som helhet og for departementets styringsdialog med den enkelte institusjon.

Krav til rapporteringen i *Rapport og planer (2013-2014)* finnes i eget dokument til nedlasting fra DBH. I DBH fremgår også krav til datarapporteringen og frister for dette.
<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

Frist for levering av *Rapport og planer (2013-2014)* er **15. mars 2014**. Frist for rapportering til DBH er **15. februar 2014**. En oversikt over rapporteringsfrister finnes i **vedlegg 2**.

6.2 Endringer i rapporteringskrav for 2012

Nedenfor følger omtale av enkelte endringer og presiseringer for *Rapport og planer (2012-2013)* og for rapportering til DBH.

Departementet vil presisere at frist for rapportering av publiseringsdata for 2012 via **Cristin** er satt til **onsdag 3. april 2013**. Vi viser til spesifisering av rapporteringskrav på DBHs nettside <http://dbh.nsd.uib.no/rapportering/publisering.action>.

Rapportering av egne virksomhetsmål til DBH

Vi ber institusjonene rapportere virksomhetsmålene sine for 2013 til DBH på eget skjema sammen med øvrig datarapportering, dvs. frist 15. februar 2013.

Rapportering om SAK

Vi ber om at styret i *Rapport og planer (2012-2013)* gir en helhetlig vurdering av SAK-arbeidet ved institusjonen. Det må gjøres rede for oppnådde resultater relatert til formålet om tydeligere samarbeid, arbeidsdeling og økt konsentrasjon. Vi ber også om at det redegjøres for hvilke utfordringer institusjonen har møtt i arbeidet med å oppnå målene med SAK-arbeidet, og hvilke ambisjoner og mål institusjonene har for det videre SAK-arbeidet. De institusjonene som har mottatt særskilt SAK-bevilgning skal i tillegg rapportere i samsvar med kravene i tildelingsbrev.

6.3 Budsjettforslag for 2015

Det vises til **vedlegg 3** *Budsjettforslag for 2015* med mal for omtale og tabeller for institusjonenes innsendelse av satsningsforslag utenfor rammen.

Frist for innsendelse av budsjettforslag for 2015 er **1. november 2013**. Vi ber om at forslagene sendes kun i elektronisk form til departementet (postmottak@kd.dep.no).

6.4 Endringer i styringsdialogen i 2013

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre. Departementet har funnet det hensiktsmessig å gå over til en ordning med etatsstyringsmøter hvert annet år, jf. omtale i tildelingsbrevet for 2012 og i Orientering om forslag til statsbudsjettet 2013 for universiteter og høyskoler.

Departementet har besluttet å innkalle 18 universiteter/høyskoler til etatsstyringsmøte i 2013. Utvalget av institusjoner er foretatt på bakgrunn av en helhets- og risikovurdering. Institusjoner som ikke er innkalt til etatsstyringsmøte i 2013 vil bli innkalt til møte i 2014. Dersom særlige forhold tilsier det, kan institusjoner som har møte i 2013 også bli innkalt til møte i 2014.

Departementet vil også i 2013 utarbeide en tilstandsrapport for universitets- og høyskolesektoren. Vi oppfordrer alle institusjonene til å sette seg inn i denne. Departementet kommer tilbake med nærmere informasjon om tidspunkt for offentliggjøring av rapporten.

På bakgrunn av *Rapport og planer (2012-2013)*, tilstandsrapporten for universitets- og høyskolesektoren 2013 og resultatrapporteringen til DBH, vil departementet gjøre en vurdering av alle institusjonene. Alle institusjonene, dvs. også de institusjonene som ikke har etatsstyringsmøte i 2013, vil derfor få en tilbakemelding fra departementet.

Norges handelshøyskole blir ikke innkalt til etatsstyringsmøte i 2013, men vil bli innkalt til etatsstyringsmøte i 2014. Departementet vil gi en tilbakemelding til institusjonen i løpet av første halvår 2013. Institusjonens videre utvikling av ny målstruktur for institusjonen og oppfølgingspunkter fra tilbakemeldingene i 2012 og 2013 vil være sentrale punkter for etatsstyringsmøtene i 2014.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lars Vasbotten
avdelingsdirektør

3 vedlegg:

Vedlegg 1: Fullmakter

Vedlegg 2: Frister

Vedlegg 3: Budsjettforslag 2015

Kopi:

Riksrevisjonen

Fylkesmannen i Hordaland

Studentsamskipnaden i Bergen

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste